
 <p>Spitalul Județean de Urgență Satu Mare</p> <p>Satu Mare, str. Ravensburg nr. 1-3</p>	 <p>ANMCS unitate afiliată în PROCES DE ACREDITARE</p>	IGIENA MÂINILOR		Ediția 1 2 3 <u>4</u>
				Revizia 0 <u>1</u> 2 3
		Tip document: Procedură ; Cod document: POM 130-003		Exemplar nr. ....
			Pag. 1/14	

IGIENA MÂINILOR

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ MEDICALĂ

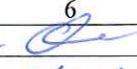

COD: POM 130-003

**Aprobat
Manager
Marc Ioan Adrian**

Data: 16.03.2022

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și avizarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii

Nr. crt.	Elemente privind responsabilii/operațiunea	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1	2	3	4	5	6
1.1.	Avizat CM	Marc Ioan Adrian	Președinte CM	16.03.22	
1.2.	Analiză conformitate structură (PS/PO/POM)	Buruian Carmen Rita	Membru CM/Șef serviciu MCSM	16.03.22	
1.3.	Verificat	Director Medical	Membru CD / șef structură	16.03.22	
1.4.	Elaborat	Dr.Aracs Szigeti Anna Maria	Persoana cu atribuții în fișa postului	16.03.22	

Spitalul Județean
de Urgență
Satu Mare

Satu Mare,
str. Ravensburg nr. 1-3

IGIENA MÂINILOR

Editia 1 2 3 4

Revizia 0 1 2 3

Exemplar nr.

Tip document: **Procedură** ; Cod document: **POM 130-003**

Pag. 2/14

2. Cuprins

Numărul componentei în cadrul procedurii	Sub capitol	Denumirea componentei din cadrul procedurii	Pagina
1.		Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii	1
2.		Cuprins	2
3.		Scopul procedurii	3
4.		Domeniul de aplicare a procedurii	3
5.		Documentele de referință aplicabile activității procedurate	4
	5.1.	Legislație primară	4
	5.2.	Legislație secundară	4
	5.3.	Alte documente, inclusiv reglementări interne ale SJUSM	4
6.		Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați	5
	6.1.	Definiții ale termenilor utilizați	5
	6.2.	Abrevieri ale termenilor utilizați	5
7.		Descrierea procedurii	6
	7.1.	Generalități	6
	7.2.	Resurse necesare	6
	7.3.	Modul de lucru	6
8.		Responsabilități	12
9.		Formular evidență modificări	13
10.		Formular de analiză a procedurii	14
11.		Formular distribuie procedură	14
12.		Înregistrări	14
13.		Indicatori	14

Spitalul Județean
de Urgență
Satu Mare

Satu Mare,
str. Ravensburg nr. 1-3

IGIENA MÂINILOR

Editia 1 2 3 4

Revizia 0 1 2 3

Exemplar nr.

Tip document: **Procedură** ; Cod document: **POM 130-003**

Pag. 3/14

3. Scopul procedurii

Standardizarea tehnicii de igienă corectă a mâinilor în rândul tuturor angajaților Spitalului Județean de Urgență Satu Mare în conformitate cu cerințele și specificațiile în vigoare.

Reducerea florei microbiene tranzitorii prin acțiune mecanică.

Reducerea riscului transmiterii infecțiilor prin intermediul mâinilor de la un pacient la alt pacient sau de la personalul medical la pacient.

4. Domeniul de aplicare

Prezenta procedură se aplică secțiilor și compartimentelor, serviciilor, din cadrul Spitalului Județean de Urgență Satu Mare.

 <p>Spitalul Județean de Urgență Satu Mare</p> <p>Satu Mare, str. Ravensburg nr. 1-3</p>	 <p>ANMCS unitate afiliată în PROCES DE ACREDITARE</p>	IGIENA MÂINILOR	Editia 1 2 3 <u>4</u>
			Revizia 0 <u>1</u> 2 3
			Exemplar nr.
Tip document: Procedură ; Cod document: POM 130-003		Pag. 4/14	

5. Documentele de referință aplicabile activității procedurate

5.1. Legislație primară -

- Ordinul MS nr.1761 / 2021, privind curățarea, dezinfecția, sterilizarea în unitățile sanitare;
- Ordinul MS nr.1101/2016, privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și control al infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare
- Legea nr. 95/2006, privind reforma de sănătate;

5.2. Legislație secundară -

- Alianța Mondială OMS pentru Siguranța Pacienților 2006
- Ghid OMS privind spălarea mâinilor

5.3. Alte documente, inclusiv reglementări interne ale SJUSM

- Modul de utilizare al substanțelor biocide la nivelul Spitalului Județean de Urgență Satu Mare

Spitalul Județean
de Urgență
Satu Mare

IGIENA MÂINILOR

Editia 1 2 3 4

Revizia 0 1 2 3

Exemplar nr.

Pag. 5/14

Satu Mare,
str. Ravensburg nr. 1-3

Tip document: **Procedură** ; Cod document: **POM 130-003**

6. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați

6.1. Definiții ale termenilor utilizați

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau, dacă este cazul, actul care definește termenul
1.	Antiseptic	produsul biocid care, fie inhibă dezvoltarea, fie distruge microorganismele la nivelul tegumentelor / mucoaselor intacte pentru prevenirea sau limitarea infecțiilor;
2.		

6.2. Abrevieri ale termenilor utilizați

Nr. crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
1.	OMS	Organizația Mondială a Sănătății
2.	CPIAAM	Compartimentul de Prevenire a Infecțiilor Asociate Actului Medical

7. Descrierea procedurii

7.1. Generalități –

Igiena mâinilor se execută de către personalul medico - sanitar, auxiliar, conform procedurii elaborate în funcție de activitățile medicale efectuate, ori de câte ori este nevoie pe toate secțiile/compartimentele SJUSM.

Alianța Mondială OMS pentru Siguranța Pacienților 2006 în ”Cinci momente pentru igiena mâinilor” prezintă momentele critice unde trebuie efectuată igiena mâinilor. Respectarea acestor reglementări cu privire la spălarea mâinilor va duce la reducerea riscurilor pentru pacienți.

7.2. Resurse necesare –

Materiale necesare:

1. sistem de aprovizionare cu apă rece și caldă
2. dispenser de săpun lichid / antiseptic pe bază de alcool
3. dispenser de prosoape de hârtie de unică folosință
4. pubeză cu dispozitiv acționat prin pedală/ coșuri prevăzute cu saci negri menajeri

7.3. Modul de lucru –

Indicații: Spălarea simplă igienică a mâinilor trebuie efectuată înainte de fiecare episod de contact direct / îngrijire a pacientului și după orice activitate sau contact cu pacientul care are drept posibil rezultat contaminarea mâinilor.

Igiena mâinilor și dezinfectia pielii se realizează după cum urmează:

- a) spălarea simplă igienică a mâinilor se face utilizându-se apă și săpun lichid; această procedură nu este un substitut pentru dezinfectia igienică a mâinilor.
- b) dezinfectia igienică a mâinilor se face prin spălare sau frecare, utilizându-se de rutină un produs antiseptic de preferat pe bază de alcool; **în cazurile de infecție cu Clostridium Difficile dezinfectia igienică a mâinilor se face cu apă și săpun, nu cu soluții alcoolice;**
- c) dezinfectia chirurgicală a mâinilor prin spălare sau prin frecare este procedura care se realizează numai după dezinfectia igienică a mâinilor, utilizându-se un produs antiseptic.

Mâinile care sunt vizibil murdare sau potențial contaminate cu murdărie sau material organic, trebuie să fie spălate cu săpun lichid și apă.

Antisepticul pe bază de alcool se folosește numai atunci când mâinile NU sunt vizibil murdare. Antisepticul pe bază de alcool trebuie să vină în contact cu toate suprafețele mâinilor. O pompă (aproximativ 3 ml) ar trebui să fie o doză suficientă. Mâinile trebuie să fie frecate împreună puternic până când soluția s - a evaporat, iar mâinile sunt uscate, acordând o atenție deosebită:

- vârfulor degetelor
- degetului mare
- spațiului dintre degete

După aproximativ cinci aplicații de antiseptic pe bază de alcool, personalul poate prezenta o încărcare a mâinilor cu respectivul produs, acesta putând fi eliminat prin spălarea cu apă și săpun.

Procedurile recomandate pentru dezinfectia mâinilor, în funcție de nivelul de risc:

Nivelul de risc	Proceduri	Indicații
Minim	- Spălare simplă a mâinilor cu apă și săpun lichid	- când mâinile sunt vizibil murdare - la începutul și la sfârșitul programului de lucru - după utilizarea grupului sanitar (WC) - în caz de contact cu produse biologice - în cazul pacienților cu infecție cu Clostridium Difficile
Intermediar	-Dezinfecție igienică prin frecare cu soluție hidroalcoolică (metoda de elecție) sau - Dezinfecție igienică prin spălare cu apă și săpun	- înainte de contactul cu pacientul - înainte de proceduri aseptice - înainte și după utilizarea mănușilor, în caz de contact cu lichide biologice - după contactul cu pacientul - după contact cu mediul ambiental al pacientului
Înalt	- Dezinfecția chirurgicală a mâinilor prin frecare cu soluții hidroalcoolice* *Aplicarea alcoolului se va face pe mâna uscată sau - Dezinfecția chirurgicală a mâinilor prin spălare cu apă și săpun chirurgical (pe bază de povidoniodine sau clorhexidină), urmată de clătire cu apă filtrată și ștergere cu prosop steril	- înainte de orice intervenție chirurgicală, - înaintea tuturor manevrelor care necesită o asepsie de tip chirurgical (minim invazive)

Tehnica spălării mâinilor:

1. În vederea asigurării igienei corecte și eficiente a mâinilor personalului medico-sanitar și de îngrijire este interzisă purtatrea inelelor, brățărilor, ceasurilor sau altor bijuterii.

2. Este interzisă în unități medicale purtarea unghiilor lungi, lăcuite sau artificiale.

3. Leziunile și escoriațiile trebuie să fie acoperite cu pansament rezistent la apă.

4. Personalul neimplicat direct în actul medical de acordare îngrijiri pacienților, dar care lucrează în zonele clinice (ex. statisticieni, registratori) să respecte procedura de spălare simplă a mâinilor.

5. Se udă mâinile și încheieturile după care se aplică săpun lichid. **Atenție!** Se evită utilizarea săpunului solid deoarece acesta permite transmiterea germenilor.

6. Pentru o spălare corectă este nevoie de minim 20 de secunde. Frecați bine mâinile și insistați asupra tuturor suprafețelor (conform imaginii de mai jos), de la vârful degetelor, până la încheieturile mâinilor (inclusiv), nu uitați de locurile de sub unghii.

Cum spalăm mainile?

SPALATI MAINILE DACA SUNT VIZIBIL MURDARE! ALTFEL, DEZINFECTATI-LE

Durata intregii proceduri: 20-30 secunde

Udati mainile cu apa.

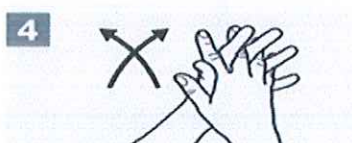
Aplicati sapun suficient pentru a acoperi toata suprafata mainilor.

Frecați mainile palma peste palma.

Palma dreapta peste dosul palmei stangi cu impletirea degetelor si vice versa.

Palma peste palma cu degetele impletite.

Dosul degetelor pe palma opusa, cu degetele impreunate.

Frecați rotative cu degetul mare stang prins in palma dreapta si vice versa.

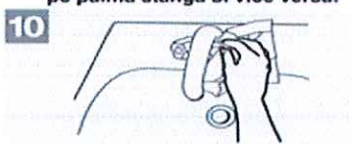
Frecați rotative într-un sens și celălalt cu degetele împreunate ale mâinii dreapte, pe palma stanga și vice versa.

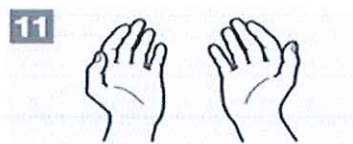
Clatiti mainile cu apa

Uscati mainile cu un prosop de unica folosinta.

Inchideti robinetul folosind un prosop.

Odata uscate, procedura de spalare este terminata.

 <p>Spitalul Județean de Urogenită Satu Mare</p> <p>Satu Mare, str. Ravensburg nr. 1-3</p>	 <p>ANMCS unitate afiliată în PROCES DE ACREDITARE</p>	IGIENA MÂINILOR		Editia 1 2 3 <u>4</u>
				Revizia 0 <u>1</u> 2 3
		Tip document: Procedură ; Cod document: POM 130-003		Exemplar nr.
				Pag. 9/14

7. Mâinile trebuie clătite foarte bine, minim 10 secunde cu apă multă, pentru a nu lăsa nici o urmă de săpun pe mâini și pentru ca jetul de apă să îndepărteze impuritățile și microorganismele existente. Se va evita stropirea accidentală cu apă pe propriile haine, cât și pe podea, deoarece microorganismele se răspândesc mai ușor pe suprafețe umede.
8. Robinetele ideale sunt cele care pot fi acționate cu cotul, piciorul sau cele cu senzori. Pentru închiderea robinetului clasic utilizați un prosop de hârtie pentru a nu lua de pe robinet eventualele bacterii sau viruși.
9. Pentru uscarea mâinilor este recomandat să folosiți un prosop de hârtie, pe care ulterior să-l aruncați. Se va evita uscarea mâinilor la uscătoarele electrice, pentru că acestea strâng de-a lungul timpului numeroase bacterii și nu fac decât să le împrăștie pe mâinile dumneavoastră curate.
10. După ce v-ați șters mâinile aruncați prosopul de hârtie în pubelă fără să atingeți capacul acesteia, ridicarea capacului trebuie să se facă prin acționarea pedalei cu ajutorul piciorului.

Atenție! Tegumentele neîntreținute, cum ar fi pielea aspră și crăpată reprezintă un pericol atât pentru personalul medical cât și pentru pacienți, de aceea este indicată îngrijirea tegumentelor cu creme emoliente.

DEZINFECȚIA IGIENICĂ A MÂINILOR

Dezinfecție igienică prin frecare cu soluție hidro - alcoolică care respectă succesiunea gesturilor de dezinfecție a mâinilor.

Atenție!

Volumul de dezinfectant utilizat va fi cel recomandat de către producător.

Cum dezinfectăm mainile?

O BUNA IGIENA IMPLICA DEZINFECTIA! IN PREALABIL, SPALATI MAINILE DACA SUNT VIZIBIL MURDARE

⌚ Durata intregii proceduri: 20-30 secunde

1a

Aplicati produsul dezinfectant in palma acoperind toata suprafata.

1b

2

Frecati mainile palma peste palma.

3

Palma dreapta peste cea stanga cu impletirea degetelor si vice versa.

4

Palma peste palma cu degetele impletite.

5

Dosul degetelor pe palma opusa cu degetele impreunate.

6

Frecari rotative cu degetul mare stang prins in palma dreapta si vice versa.

7

Frecari rotative intr-un sens si celalalt cu degetele impreunate ale mainii drepte, pe palma stanga si vice versa.

8

Odata uscate, mainile sunt dezinfectate.

DEZINFECȚIA CHIRURGICALĂ

Dezinfecție chirurgicală prin spălare cu apă și săpun chirurgical

Tehnica dezinfecției chirurgicale prin spălare cu apă și săpun chirurgical urmată de clătire cu apă pură microbiologic și ștergere cu prosop steril.

Spălarea cu apă și săpun dezinfectant a mâinilor în 3 etape, astfel 4 minute prima și câte 2 minute pentru următoarele. În prima etapă se dezinfectează mâna și antebrațul, ulterior doar mâna, ce se va menține ridicată. Se vor dezinfecta cu rigurozitate fața palmară și dorsală, zona interdigitală, policele, vârfulurile degetelor și încheietura mâinii. În cazul în care se optează pentru acest tip de dezinfecție, clătirea se va face cu apă filtrată sau pură microbiologic, iar ștergerea mâinilor cu prosop steril. SAU

Dezinfecție chirurgicală prin frecare cu soluție hidro-alcoolică

Tehnica dezinfecției chirurgicale a mâinilor prin utilizarea soluțiilor hidro-alcoolice:

- 3 aplicații de minim 15 ml sau conform recomandărilor producătorului cu o durată de 3-5 minute fiecare etapă, în prima etapă dezinfectându-se mâna și antebrațul, ulterior doar mâna, ce se va menține ridicată.

Spitalul Județean
de Urgență
Satu Mare

Satu Mare,
str. Ravensburg nr. 1-3

IGIENA MÂINILOR

Editia 1 2 3 4

Revizia 0 1 2 3

Exemplar nr.

Pag. 11/14

Tip document: **Procedură** ; Cod document: **POM 130-003**

- Se vor dezinfecta cu rigurozitate fața palmară și dorsală, zona interdigitală, policele, vârful degetelor și încheietura mâinii.
- Pe parcursul procedurii chirurgicale CÂND mâna este vizibil murdară, precum și înainte de pătrunderea în blocul operator se recomandă spălarea mâinilor cu apă și săpun dezinfectant, pentru îndepărtarea eventualelor spori de pe tegument.

Pentru protejarea personalului medical în vederea evitării apariției dermatitei de contact în cazul utilizării soluțiilor hidro-alcoolice, se recomandă:

- soluția hidro-alcoolică se va utiliza NUMAI pe mâna uscată
- mănușa NU trebuie aplicată pe mâna umedă
- se vor utiliza creme hidratante

Utilizarea corectă a soluțiilor hidro-alcoolice, permite monitorizarea cantității de soluție consumată pe unitate de timp, fiind astfel un indicator de calitate al eficacității procedurii.

 <p>Spitalul Județean de Urgență Satu Mare</p> <p>Satu Mare, str. Ravensburg nr. 1-3</p>	 <p>ANMCS</p> <p>unitate afiliată în PROCES DE ACREDITARE</p>	<h1>IGIENA MÂINILOR</h1>	Editia 1 2 3 4
			Revizia 0 1 2 3
			Exemplar nr.
Tip document: Procedură ; Cod document: POM 130-003			Pag. 12/14

8. Responsabilități

Personalul CPIAAM

- actualizarea procedurii în funcție de cerințele legislative obligatorii sau noile ghiduri care apar;
- organizarea instruirilor periodice privind spălarea mâinilor

Medicul șef / Medicul curant

- Efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a actualului proceduri privind spălarea simplă a mâinilor precum și dezinfectia mâinilor.

Asistenta șefă/ directorul de îngrijiri

- asigurarea de rezerve adecvate și corespunzătoare de săpun lichid, antiseptic și prosoape de hârtie necesare spălării simple a mâinilor;
- asigurarea informațiilor și posterelor privind tehnica și indicația spălării simple a mâinilor;
- participarea asistenților medicali, a infirmierelor și îngrijitoarelor de curățenie din subordine la pregătirea profesională obligatorie pentru implementarea actualului proceduri;
- păstrează o legătură permanentă cu compartimentul PIAAM și participă la toate evenimentele care promovează importanța îngrijirilor medicale;
- se ocupă de pregătirea profesională și instruirea asistenților medicali, infirmierelor și îngrijitoarelor de curățenie din secția/compartimentul respectiv în vederea implementării actualului protocol.

Asistenta de salon

- Efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a actualului protocol privind spălarea simplă a mâinilor precum și dezinfectia mâinilor prin utilizarea antisepticului.
- Participă la instruirile periodice legate de implementarea procedurilor din secție/compartiment.

Infirmiera/Personalul de întreținere a curățeniei

- Efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a actualului protocol privind spălarea simplă a mâinilor precum și dezinfectia mâinilor prin utilizarea antisepticului.
- Participă la instruirile periodice legate de implementarea procedurilor din secție/compartiment.

 Spitalul Județean de Urgență Satu Mare Satu Mare, str. Ravensburg nr. 1-3	 unitate afiliată în PROCES DE ACREDITARE	IGIENA MĂINILOR		Editia 1 2 3 4 Revizia 0 1 2 3
		Tip document: Procedură ; Cod document: POM 130-003		Exemplar nr.
				Pag. 13/14

9. Formular evidență modificări

Nr. crt.	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
1	2	3	4	5
1	ediția 1/ rev 0	Editare initiala conform certintelor CONAS		15.07.2013
2	ediția 2/ rev 0	Integrarea documentatiei conform cerintelor CONAS in cerintele sistemului de management al calitatii conform ISO 9001:2008		01.10.2014
3	ediția 2/ rev 1	Revizie conform cerintelor ANMCS si integrarea in sistemele de management al calitatii si mediului conform standardelor SR EN ISO 9001:2008 si SR EN ISO 14001:2005		08.12.2015
4	ediția 2/ rev 2	Revizie conform modificari legislative Ordinului MS nr. 961/2016, privind aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfectia și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private, tehnicii de lucru și interpretare pentru testele de evaluare a eficienței procedurii de curățenie și dezinfectie, procedurilor recomandate pentru dezinfectia mâinilor, în funcție de nivelul de risc, metodelor de aplicare a dezinfectantelor chimice în funcție de suportul care urmează să fie tratat și a metodelor de evaluare a derulării și eficienței procesului de sterilizare; Ordinul MS nr. 1101/2016, privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistentei medicale în unitățile sanitare		06.03.2017
	ediția 3/rev 0	Integrarea sistemelor de management existente la nivelul organizației: managementul calității cf. ISO 9001/2008; managementul mediului cf. ISO 14001/2005; standardelor de acreditare ANMCS cf. OMS nr. 446/2017; control intern managerial cf. OSGG nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.		20.02.2018
	ediția 4/rev 0	Control intern managerial cf. OSGG nr. 600/2018		17.04.2019
	ediția 4/ rev 1	Revizie – modificării PS 09 întocmire proceduri și protocoale		16.03.2022

 <p>Spitalul Județean de Urgență Satu Mare</p> <p>Satu Mare, str. Ravensburg nr. 1-3</p>	 <p>ANMCS</p> <p>unitate afiliată în PROCES DE ACREDITARE</p>	<h2>IGIENA MÂINILOR</h2>	Ediția 1 2 3 4
			Revizia 0 1 2 3
			Exemplar nr.
			Pag. 14/14
		Tip document: Procedură ; Cod document: POM 130-003	

10. Formular analiză procedură

S-a realizat, vezi Formularul analiză procedură, Cod: PS 09 F03.

Nu este cazul.

11. Formular distribuire procedură/protocol

Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția/revizia se regăsește în Fișa Documentului (PS 09 – F04).

Prezenta Procedură „**Igiena mâinilor – COD:POM 130-003**”, ediția 4 / revizia 1 din data de 16.03.2022 intră în vigoare începând cu data de 21.03.2021, și înlocuiește procedura anterioară „**Igiena primară – COD: PG SEC 64**, ediția 2/ revizia 2”, din data de 6.03.2017 cu același specific.

12. Înregistrări

- Anexa 1- Lista de difuzare
- Anexa 2 - Piramida utilizării mănușilor

13. Indicatori de monitorizare asociați activității procedurate

- Număr de activități îndeplinite/număr activități planificate din Programul de îmbunătățire a igienei mâinilor anuală.
- Număr probe sanitație mâini cu rezultat pozitiv din total număr probe sanitație mâini, recoltate din fiecare sector de lucru, pe an.
- Nivelul de compleanță la procedură este mai mare de 80%.

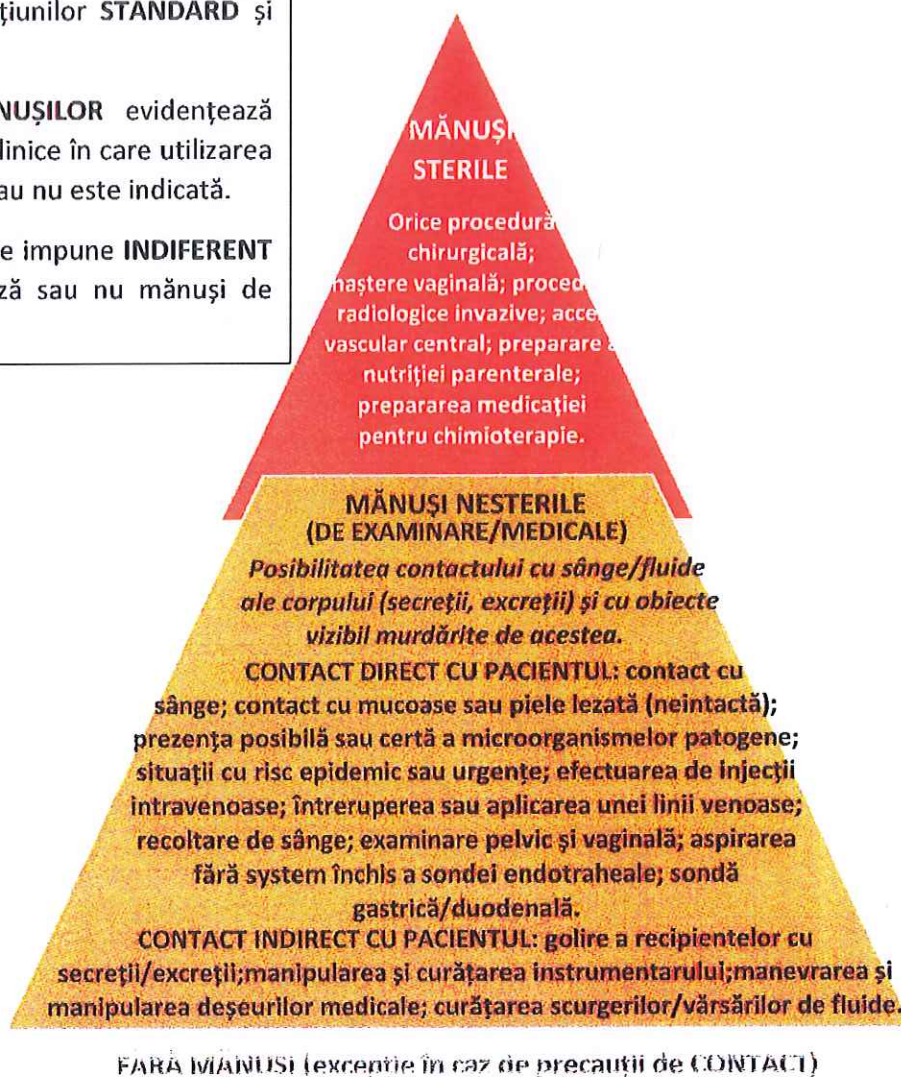
PIRAMIDA UTILIZĂRII MĂNUȘILOR

Ghidul OMS pentru igiena mâinilor: 2009

Mănușile de protecție trebuie purtate conform Precauțiunilor **STANDARD** și **DE CONTACT**.

PIRAMIDA MĂNUȘILOR evidențiază unele exemple clinice în care utilizarea mănușilor este sau nu este indicată.

Igiena mâinilor se impune **INDIFERENT** dacă se utilizează sau nu mănuși de protecție.

*În situații fără risc de expunere la sânge, fluide ale corpului sau la mediu
contaminat.*

CONTACT DIRECT CU PACIENTUL: măsurarea tensiunii arteriale, pulsului, temperaturii;
efectuarea de injecții subcutane, intramusculare; toaletarea și îmbrăcarea pacientului;
transportul pacientului; îngrijirea ochilor, urechilor (fără secreții); manipularea oricărei linii
vasculare în absența sângerării.

CONTACT INDIRECT CU PACIENTUL: măsurarea temperaturii rectale și orale; măsurarea temperaturii